

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
Hroznová 63/2, Brno, 656 06
Národní referenční laboratoř
Odbor diagnostiky škodlivých organismů rostlin
Laboratoř diagnostiky škodlivých organismů rostlin Opava
Jaselská 16, 746 01 Opava, tel.: 553 631 226 (25)

Prognóza jarního přeletu “obilních mšic“
(mšice střemchové, kyjatky travní a kyjatky osenní) v roce 2022
Forecast of spring migration „cereal aphids“
(Rhopalosiphum padi, Metopolophium dirhodum, Sitobion avenae) in 2022

Na jaře 2021 byl očekáván podprůměrný přelet kyjatky travní, průměrná migrace kyjatky osenní a u mšice střemchové, bylo vysloveno vysoké riziko silných jarních výskytů, ale bylo podmíněno příznivými povětrnostními podmínkami po vylíhnutí zakladatelek. Březnové počasí bylo ještě poměrně vhodné, ale v dubnu nastalo střídání teplých a mrazivých dnů, a právě v tomto období, podobně jako v předcházejících letech, docházelo u mšic k prodlužování vývoje, zastavení rozvoje kolonií nebo dokonce redukci počtů. Následně v měsíci květnu a červnu bránilo deštivé počasí migraci, proto zůstaly hodnoty přeletů pod úrovní průměru u všech sledovaných obilních mšic. V porostech obilovin byly zaznamenány slabé výskytů a práh hospodářské škodlivosti byl překročen jen na několika lokalitách ve středních a východních Čechách a na jižní Moravě.

Hlavní přelet mšic na podzim směřoval na zimní hostitele, to eliminovalo škodlivé výskytů mšice střemchové a kyjatky travní v porostech, spojené s rizikem šíření viru žluté zakrslosti ječmene (BYDV). Brzy po vzejití byly sice zaznamenány slabé výskytů mšice střemchové a kyjatky osenní u nejčasněji setých porostů ozimých obilovin, k namnožení, ovšem, naštěstí nedošlo, ani navzdory příznivému počasí pro aktivitu vektorů.

Mšice střemchová:

Jarní přelet byl mimořádně slabý. V létě se namnožila na travách a podzimní migrace byla většinou průměrná až nadprůměrná. Zaznamenány byly vysoké odchty samců, které signalizovaly přelet na zimního hostitele – střemchu. První nakladená vajíčka na střemchách byla, díky obvyklému časovému průběhu migrace, zaznamenána již ve třetí dekádě října.

Kvůli silnému osazení střemchy vajíčky, je možné předpokládat nadprůměrné jarní výskytů. Rozhodující bude počasí v době po vylíhnutí zakladatelek. Po zkušenosti z minulých let, může dojít k razantní redukci počtu, proto bude nutné v jarních měsících provést upřesnění. Riziko sekundárních přenosů BYDV v jarním období 2022 se jeví jako nízké, protože díky zimnímu počasí je minimální šance na přežití anholocyklických kmenů, které jsou z tohoto pohledu nejvíce nebezpečné.

Kyjatka travní:

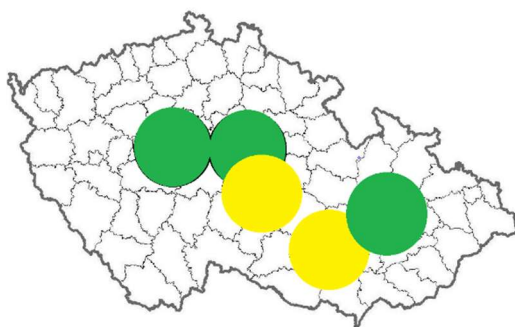
Na podzim byly zaznamenány většinou průměrné až nadprůměrné přelety, slabší byl odchyt pouze ve Věrovanech. I u tohoto druhu byly vyšší záchty samců, proto lze předpokládat, že let také směřoval na zimní hostitele – růže a jim příbuzné rostliny. Vrchol migrace nastal v obvyklou dobu nebo byl, dokonce, časnější. Doba pro vývoj vejcorodých samic a naklazení vajíček před příchodem mrazu byla dostatečně dlouhá, tím se zvyšuje jistota dobrého přezimování. Přestože odchty jsou i při nadprůměrné migraci pouze v rádech kusů, lze na jaře, nastanou-li, podobně jako u mšice střemchové, vhodné povětrnostní podmínky, očekávat zvýšené riziko silnějších jarních výskytů.

Kyjatka osení:

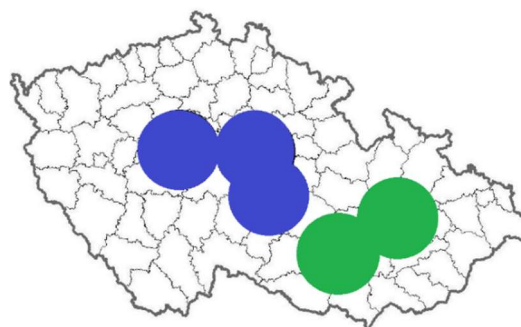
Na podzim byly pozorovány kolonie kyjatky osenní na výdrolech obilovin. Protože počasí pro aktivitu vektorů bylo příznivé, zvyšovalo se riziko přenosu viru žluté zakrslosti ječmene (BYDV) na nové osevy ozimů. Tam však byly naštěstí pozorovány jen velmi slabé výskyty a k rozšíření BYDV nedošlo. Podzimní přelet byl slabě podprůměrný až průměrný. Vyšší odchylky byly zaznamenány především na Moravě. Podobně jako u jiných druhů, i zde bylo zachyceno větší množství samců, proto lze na travách i obilovinách očekávat vyšší osazení vajíčky, a tedy i významnější nebezpečí nejméně průměrných jarních výskytů.

Za vhodných povětrnostních podmínek je na jaře 2022 očekáván průměrný až nadprůměrný přelet u všech tří druhů obilných mšic, naopak riziko sekundárního přenosu BYDV je nízké, protože průběh zimy nebyl příznivý pro přežití anholocyklických kmenů.

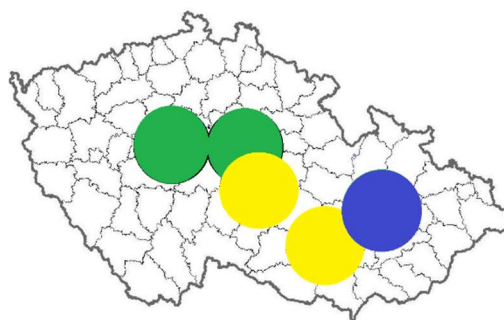
Intenzita podzimního přeletu mšice střemchové
*Intensity of autumn migration of *Rhopalosiphum padi**

Intenzita podzimního přeletu kyjatky osení
*Intensity of autumn migration of *Sitobion avenae**

Intenzita podzimního přeletu kyjatky travní
*Intensity of autumn migration of *Metopolophium dirhodum**

Legenda (intenzita podzimního přeletu):
Legend (intensity of autumn migration):

 podprůměrná
below the average

 průměrná
average

 nadprůměrná
above the average

 kalamitní
calamitous